

Bunu ancak TSK'da yapılanmış üniformalı teröristler yapabilir

18.03.2018

Nurzen Amuran: Emekli bir komutan olarak 15 Temmuz hain darbe girişiminde ordunun sorumluluğu nedir?

Ali Er: 15 Temmuz hain FETÖ darbe girişimini, TSK'ne mal edilemeyeceğini düşünüyorum. Doğrudan veya dolaylı olarak istihbarat örgütlerinin güdümünde olduğunu düşündüğüm, TSK içinde yapılanmış bir terörist gurubun Türkiye Cumhuriyeti devletine, halkına, demokrasisine karşı fiili bir kalkışmasıdır. Bu kalkışmanın hedefinde kumpas davaları ile çökertilemeyen TSK vardı. Çünkü TSK, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş değerlerini özümsemiş ve kurumsallaşma sürecini tamamlamış ender kurumlardan birisidir. Öncelikle altını çizmeliyim ki; Tarihimizde yer alan her askeri darbenin maliyeti ağır olmuştur. Ancak hepsinin en azından ülkede birlik beraberlik, asayiş ve düzeni sağlamak, sözde de olsa demokrasiye dönüş gibi ortak hedefleri olduğu, TBMM ve halka silah doğrultmadığı yadsınamaz. Ancak hain 15 Temmuz darbe girişimi, doğrudan halkı hedef almıştır, yüce Meclisi hedef almıştır. Meclise ve vatandaşa saldıranların ülkede yönetime el koymak değil, karışıklık çıkarmak hatta dilim varmıyor ama dışarıdan müdahaleye zemin hazırlamak gibi hedefleri olduğunu değerlendiriyorum. Çünkü darbe ile de gelse, hiçbir "iktidar" halk ile kanlı olmaya cesaret edemez. 15 Temmuz hain FETÖ darbe girişiminde kuyruğunda Türk bayrağı olan uçaklarla geleceğini yine aynı bayrak altında gören vatandaşlarımız şehit edilmiştir, gazi olmuştur. Bunu ancak TSK içinde sistem dışı yapılanmış üniformalı bir terörist grup yapabilir. Bu teröristlerin ağababalarının kim olduğu ve yeri belli ama bunların kökü nereye gidiyor henüz ortaya çıkmadı. Çünkü siyasi ayağının üzerine gitmek için bugüne kadar siyasi iktidar gereken kararlılık ve cesareti henüz göstermiş değil. Bu nedenle maalesef Türkiye'nin devlet aklı ve kurumsal hafızası, karar alma mekanizmaları içindeki karşılıklı güven ortamı, dibe vurmuş görünüyor. Devlet aklı şimdilik refleksleri ile hareket ediyor ancak sürdürülebilir değil, bu durum milli güvenlik ve beka sorunu. Bizi yönetenlerin acil tedbir almaları gerekiyor.

ORDUDA YAPILACAK YAPISAL DEĞİŞİKLİKLERDE SİYASİ KAZANÇ HESABI OLMAMALIDIR

Amuran: 15 Temmuz hain darbe girişiminden sonra Asker-sivil ilişkisi gündeme oturdu. Sizin yaptığınız bir çalışma gazetelerde yayınlanmıştı. Anımsadığım kadarıyla mevcut yasalarda yeni düzenlemelere ihtiyaç olduğunu dile getirmiş, bu düzenlemeler için TBMM de bir uzlaşma komisyonu kurularak konunun ele alınmasını istemiştiniz. Ancak KHK'lerle bazı düzenlemeler yapıldı. Bu düzenlemeler sizin öngördüklerinizi karşıladı mı?

Er: Maalesef darbe girişiminin ardından ordunun yeniden yapılandırılmasıyla ilgili çıkarılan KHK'ler tam anlamıyla yaz boza döndü. Dayandığı temel sivil- asker ilişkileri konsepti yok. TSK'nın kurumsal hafızası, harp okulları, harp akademileri, askeri liseler ile astsubay hazırlama okulları, askeri sağlık sistemi ve GATA dağıtıldı; haraç mezat satılmadı ama adeta paylaşıldı.

Orduda yapılacak yapısal değişikliklerde siyasi kazanç hesabı olmamalıdır. Bir taraftan savunma ve güvenlik ihtiyaçları, bir taraftan milli güç ve hedefleri karşılayacak gerçekçi bir yapılanmaya gidilmelidir. Bunun siyasi anahtarı, Atatürk cumhuriyetinin kuruluş felsefesi olmalıdır. Etnik, dini, mezhepsel ve ideolojik fark gözetmeksizin ehliyet, ehillik ve liyakati hedef alan bir yapılanma, bunun içinde demokratik, nesnel kontrolü esas alan, sivil asker ilişkileri sistematığı esas

alınmalıdır. Ordunun kontrol ve denetim mekanizmalarında parlamentonun etkisini arttıracak tedbirler alınmalıdır. Bu yapılandırmada personel en son aşamadır, esas olan demokratik siyasi kontrolün nasıl sağlanacağıdır. Bunun komuta yapısı ve kuvvet yapısı daha çok teknik konudur, yolları bellidir. Siyasi denetim, bu ülkenin kendi özgün koşulları içinde değerlendirilmelidir. Bütün partilerin uzlaşma içinde bir arada yer aldığı, halkın bütün kesimlerinin temsil edildiği bir uzlaşma komisyonu tarzında çalışacak teknik bir çalışma grubuyla bir çalışma yürütmelidir.

Amuran: Ortadoğu'da uzun yıllar süreceği anlaşılan bir vekaletler savaşı var. Bu savaşta ülkemizin güvenliği adına başlattığımız operasyonlar nedeniyle ABD ile stratejik ortaklığın sona erdiğini, artık sokaktaki vatandaşımız da biliyor. ABD'nin, PKK'nın uzantısı olan PYD/YPG'yi askeri müttefik olarak değerlendirmesi gün yüzüne çıktı. İlişkilerin yeniden tesisi hangi koşullarda sağlanabilir?

Er: Sayın Amuran, bugün bölgemizdeki güvenlik ortamını anlamak için küresel dengeleri ve Türkiye'nin konumunu nesnel bir gözle görebilmeliyiz. Ben 15 Temmuz hain darbe girişiminin de bu resim içinde daha net bir şekilde tecessüm edebileceğini düşünüyorum.

Bugün vekalet savaşı dediğimiz doktrin ilk kez Kızıl Ordu'ya karşı ABD tarafından Afganistan'da mücahitler üzerinden uygulandı. Bilindiği gibi Sovyetler Birliğinin çöküşü ve Varşova Paktının dağılmasını hızlandırdı, "Yeni Dünya Düzeninin" kapısını araladı. Trump yönetiminde dikkat çeken eski askerlerin ve üst düzey komutanların çoğunun askeri kariyerleri Afganistan'da ve Irak'ta olgunlaştı, bugün Suriye'de ustalık dönemlerindedir.

ABD Savunma Bakanı Dick Cheney'nin, 1991'de sığağı sığağına Kongre ve Başkana sunduğu yıllık savunma raporunda Dünya üç stratejik bölgeden oluşuyor. Avrupa, Batı Asya ve Doğu Asya. Dikkatinizi çekerim Ortadoğu değil Batı Asya, bugün için de değişen bir şey yok. Tek istisna Kuzey kutup bölgesinde küresel ısınmanın sonucunda ortaya çıkan yeni deniz yolları çıkar ve çatışma bölgesidir. Şimdilik doğrudan taraf ya da muhatap ülkelerin mücadele alanı durumunda.

Biz kendimize dönersek ülkemizde ve bölgemizde tırmanan çatışma ve gelişmeler, Sovyetlerin çöküşünden sonra ABD'nin yeni güvenlik stratejilerinin sonuçlarıdır. 1990'larda tırmanmaya başlayan PKK terörünü de bunun dışında göremeyiz. O yüzden bugün ABD'nin, PKK'nın uzantısı olan YPG'ye aşkı boşuna depreşmedi. Irak'ın Kuveyt'i 1990'daki işgali, ABD'ye 21nci yüzyılın tek kutuplu stratejilerine fırsat verdi. ABD bölgede güçlendikçe PKK da deyim yerinde ise palazlandı. Ardından 11 Eylül saldırıları ABD'ye "küresel düzeyde terörle savaş" adına stratejik adımlarına hem meşruiyet kazandırdı hem de ABD'nin "Batı Asya'daki" varlığının sorgulanmasını önledi.

Amuran: Bütün bu atılan adımlar ABD'ye daha neler kazandırdı, Biraz daha ayrıntıya girelim. Ayrıca Ortadoğu ve Asya'da neler oluyor?

Er: ABD, Irak'taki doğal kaynaklar üzerindeki hâkimiyetini anlaşmalarla tescil etti. Ortadoğu'da Arap olmayan ve İsrail ile doğal müttefik olabilecek bir Kürt Devletinin temelleri Irak'ta fiilen atıldı. Kürt hareketinin Türkiye-Suriye-İran üçgenindeki jeo-stratejide genişlemesi için koşullar olgunlaşmaya başladı. İran balistik füze ve nükleer tehdit olarak ABD ve Batı Dünyasının tartışmasız hedef tahtasında. İsrail'in nükleer kapasitesini kimse tartışmıyor, İran'a karşı sert gücünü kullanma olasılığını kimse yadsımıyor. ABD özellikle Asya-Pasifik'te Çin'in attığı adımlar karşısında bölgede güç boşluğuna meydan vermemek ve gerektiğinde İran'a karşı güç kullanılabilmek için Afganistan'da. ABD'nin desteği ile Gürcistan, Azerbaycan ve Ermenistan Kafkaslarda Rusya'ya karşı rüştünü ispat etmek üzere. Ukrayna Rusya'ya karşı hem NATO hem de ABD'nin desteğini kazanmış durumda. Buna karşılık Asya Pasifik bölgesinde Çin ekonomik ve askerî açıdan bütün dengeleri yalnız başına değiştirebilecek devinim içinde. Çin'in Afrika'da güçlenmesine karşı set çekmek için ABD 2008 yılında Afrika Komutanlığını (AFRICOM) kurdu, Çin ise Cibutu'da deniz aşırı ilk deniz üssünü hizmete aldı. Rusya ise Avrasya'daki ideolojik mirasından istifade ile bölgesel liderliğinin öncelikle Amerika ve AB tarafından tanınması başta olmak üzere dünyaya karşı yeni bir kutup yaratma iddiasını sürdürmeye çalışıyor. Bu bağlamda Rusya ile Çin arasında imzalanan 400 milyar dolarlık dev doğalgaz anlaşması başta olmak üzere emareler, tek kutuplu küresel düzenin

temsilcisi ABD'ye karşı iki ülkenin stratejik ortaklık ya da yeni bir kutup olarak ortaya çıkma olasılığını güçlendiriyor. Stratejik ağırlığı sadece nükleer silah ve balistik füze kapasitesi ile sınırlı olan Kuzey Kore ve genç lideri ile Küresel düzeyde belirsizlik faktörü olmasının yanında Rus-Çin yaklaşımına doğal kuvvet çarpanı olarak ABD'nin hedefinde.

TÜRKİYE HİÇBİR ZAMAN ABD'NİN NE MODEL NE DE STRATEJİK ORTAĞI OLMUŞTUR

Amuran: Çizdiğiniz bu genel çerçeve içinde Türkiye'nin ABD ile ilişkisi nasıl yorumlanabilir?

Er: Bu resim içinde Türkiye-ABD ilişkilerinin, özgül ağırlığının içeride pazarlandığı kadar büyük olmadığını düşünüyorum. Türkiye; hiçbir zaman ABD'nin ne **"model"** ne de **"stratejik ortağı"** olmuştur. Üstelik 1990'lardan itibaren Türkiye, ABD'nin gözünde stratejik ortak olmaktan çok, hedef ülkelerden biri olmuştur. Bu süreçte bölgemizde İsrail; ABD'nin tek ve değişmez stratejik ortağıdır, görülebilir gelecekte de olmaya devam edecektir. Bunu ben söylemiyorum, ABD dokümanlarında altı çiziliyor. Obama'nın 2010 yılı Milli Güvenlik Strateji belgesinde en açık şekilde ifade edilmiştir. **"ABD'nin büyük Ortadoğu da önemli menfaatleri vardır. Bunlar yakın dostumuz İsrail ile geniş ölçekteki konular üzerindeki iş birliğini ve İsrail'in güvenliği ile ilgili sarsılmaz taahhütlerimizi içerir."** Bu politikaların değişmeyeceğini Trump'ın ABD Büyükelçiliğini Kudüs'e taşıma kararlılığı da göstermektedir.

Soğuk savaştan sonra ABD-Türkiye ilişkilerde kötüye gidiş hızlanmıştır.

Amuran: Neden?

Er: Çünkü Türkiye'nin yapısı ABD'nin Büyük Ortadoğu planına uymuyor. Türkiye bunu ya göremedi ya da işine gelmedi. Üstelik AKP iktidarları bu süreçte seçim başarılarına odaklı kısa erimli adımları yeğlediler. Stratejik değil, pragmatik öncelikleri tercih ettiler. 1 Mart 2003'teki tezkere krizi işin tuzu biberi oldu, ilişkilerin hızlanarak inişe geçtiği aşkırdır. ABD Türkiye'yi artık ortak değil kendi dostluğuna mahkûm ve işbirliği yaptığı sürece bölgesel stratejik görevli olarak görmeye başladı, hatta bu role zorlamaktadır. TSK'ya kurulan kumpaslar da 15 Temmuz hain FETÖ darbe girişimi de bu sürecin parçasıdır. Çünkü ABD, özellikle Atatürk ve Cumhuriyetimizin kuruluş ilkelerini Büyük Ortadoğu projesinin hedeflerine engel olarak görmüştür. Buna karşılık "İlimli İslam" ile soslanmış **"Yeni Türkiye"** ise Büyük Ortadoğu projesinin harcı olarak piyasaya sürülmüştür. Üstelik Türkiye'nin üniter devlet yapısı içinde çok geniş bir coğrafyayı kontrol etmesi ve bu bölgede yüzyıllarca hükmetmiş bir imparatorluğun genlerini taşıması, bölgede İslam devletlerine karşı model olabilecek çağdaş ve laik tek örnek olması ABD'nin hesapları ile örtüşmesi mümkün değildi. Bu nedenle TSK'ya kurulan kumpasları da son 15 Temmuz hain FETÖ darbe girişimini de ABD'nin Büyük Ortadoğu diye tanımlanan Stratejik Planlarının bir parçası olarak görüyorum.

Şimdi düşünelim, **"Büyük Ortadoğu"** planı kotarılrken acaba hedefteki Türkiye Cumhuriyeti'nin ağırlık merkezi nasıl tanımlanabilirdi. Herhalde Türkiye'nin üniter, demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti yapısı, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel niteliklerini savunan demokratik güç odakları ile TSK ve Yargı sistemini sıralamak en azından ideolojik bir yanılsama olmaz. Bu nedenle Büyük Ortadoğu projesinde demokratik toplum örgütleri, silahlı kuvvetler ve yargı sistemi hedef alındı, üçünün de üzerindeki itibarsızlaştırma ve etkisizleştirme suretiyle Türkiye'nin sert ve yumuşak gücü devre dışı bırakılmıştır. Bugün için bölgede Türkiye'nin yumuşak gücünden bahsedebilir miyiz? Hayır. Bugün kan ve göz yaşından başka gençlik hatırası olmayan Arap Baharının mağduru gençler için Türkiye bir model olabilir mi? Hayır. Çünkü Türkiye'nin toplumsal yapısı son 15-20 yıl içinde Ortadoğululaştı. Arap kültürüne çok yaklaştı. Türkiye onlara yaklaştıkça Ortadoğu'ya bir örnek ya da onlar için bir çekim merkezi olamaz. Israrla demokrasiden uzaklaşıyoruz. Daha önceki yıllarda demokrasimiz çok mu güçlüydü? Hayır, çok sorunlarımız vardı ama en azından demokrasi hedefi vardı. Batı, medeniyet hedefi vardı. Şimdi demokrasi ve hukuk hedefleri yerini doğu kültürü aldı. İşte bu tam da ABD'nin 21. yy. Ortadoğu'sunda Türkiye'yi görmek istediği modele getiriyor. Halkın iradesinin ve hukuk sisteminin rahatça yönlendirildiği, demokrasi kurumlarının rahatça susturulabildiği bir ülke... Maalesef Türkiye ABD tarafından kullanılabilir bir ülke haline dönüştürülüyor. Bunu iktidar mı yapıyor? Tabii ki; hayır ama gelişmeler Türkiye'yi bu çıkmaza sürüklüyor. İşte Milli

Güvenlik ve Beka sorunu tam da budur.

Amuran: Peki size göre çözüm nedir?

Er: Çözümü ne Afrin'de ne de Irak'tadır. Çözüm Cumhuriyetimizin kurucu değerlerindedir, amasız insan hakları ve hukuk düzeninden, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletinin, birlik beraberlik ve huzurun, refahın yeniden tesis edilmesinden geçmektedir. Türkiye yine sert gücü kadar yumuşak gücü ile Ortadoğu'da model bir ülke olabilirse hiç merak etmeyin ABD ile ilişkiler rayına oturur. Çünkü ABD bükemediği eli öpmez! ama tokalaşmakta mahirdir. Yeter ki; biz kolunuzu hiçbir hal ve şartta kaptırmayalım...

TÜRKİYE'NİN DÜŞTÜĞÜ DEĞERLİ YALNIZLIK RUSYA'YA BULUNMAZ FIRSATLAR YARATMIŞTIR

Amuran: Rusya her ne kadar yıllardır PKK'yı terör örgütü olarak görmese de bu operasyonlarda bizimle iş birliği yaptı ve Afrin de hava sahasını açtı, Afrin operasyonlarında bir koordinasyon çalışması yapıldı. Bu iş birliği hangi koşullarda devam edebilir?

Er: Rusya, Türkiye'ye hava sahasını açarak Suriye masasında Türkiye'nin elini güçlendirmiştir. Ancak Rusya ne kadar destek sağlarsa sağlasın teknolojik olarak yeterli alt yapınız yoksa yine başarı şansı azdır. Çünkü rakipleriniz hatta dost bildiklerinizin elektronik harp unsurları, harekâta, elektronik karşı tedbirler uygular, ben inanıyorum ki; uygulamışlardır. Demek ki; TSK'nın özgün tasarımlarla geliştirdiği komuta kontrol sistemleri dış müdahalelere karşı kendini koruyabilmiştir. Bunu öncelikle kayda geçirelim.

Ama yine de Rusya'nın bu anlayışı(!) tutumu sadece kara kaşımıza gözümüze olmasa gerek. Rusya'nın operatif hedefleri olduğu kadar stratejik hedefleri de var. Türkiye'nin düştüğü "**Değerli yalnızlık**" Rusya'ya bulunmaz fırsatlar yaratmıştır. NATO içinde özel bir yeri olan Türkiye ile Rusya yakınlaşması NATO içindeki dengeleri sarsıyor, Türkiye NATO'nun yumuşak karnı olmaya başladı bile. Rusya'nın stratejik kazancı ise paha biçilemez.

Rusya'nın Operatif hedefine gelecek olursak bunu Fırat kalkanı harekâtında gördük. Rusya hem Afrin'e yerleşti. Rejim güçleri ile El Bab güneyinden Fırat kıyısına kadar neredeyse hiç çatışmadan ilerledi. Çünkü Türkiye'nin Fırat Kalkanı Harekâtı, Afrin ve Münbiç bölgesine doğru genişlemesi gerekirken ABD ve Rusya ile anlaşma sağlanamaması nedeniyle El Bab'ın IŞİD'den kurtarılmasıyla sona erdirildi. IŞİD yalnızca El Bab'dan çekilmedi, Fırat'ın batısından da çekildi sonunda. Ancak Türkiye'ye karşı PKK/YPG tehdidi Afrin'de de Menbiç'te de daha da güçlendi. Menbiç varoşlarında Rus/Suriye, merkezindeyse PKK/YPG ABD yerleşti. Türkiye'nin adeta eli kolu bağlandı. Özetle demek ki destek karşılıksız değilmiş. Şimdi Rusya İblib'te Türkiye'nin sağlayacağı baskı ile Lazkiye ve Tartus deniz üsleri ile Himeymim hava üssünün emniyetini yine askerini çatışmaya sürmeden en masrafsız bir şekilde başarmayı planladığını düşünüyorum.

Amuran: Türkiye'nin Rusya ile ilişkileri ABD'yi rahatsız etmekte, Türkiye'nin ABD ile gerilimi de Rusya'yı da bir anlamda sevindirmektedir. Hassas bir dönemde yürütülen dış politikanın iç politikaya malzeme yapılma eğilimi de var. Bu riskli süreçte denge politikasına mı ihtiyaç var?

Er: Daha önce de söylediğim gibi Türkiye'nin düştüğü "**Değerli yalnızlık**" Rusya için bulunmaz fırsatlar yarattı. Rusya'nın hedefi belli; kendisine direkt tehdit NATO içindeki fırsatlardan sonuna kadar istifade etmek istemesi de çok doğal... Sorun Türkiye bu duruma nasıl düştü? Daha önce vurguladım; AKP iktidarları hep seçim başarılarına odaklı kısa erimli politikaları yeğlediler. Özellikle dış politikayı içeride manivela olarak kullanarak Stratejik değil pragmatik kararların esiri oldular.

Amuran: Peki çözüm?

Er: Çözüm mü, Atatürk'ün Ulusal Kurtuluş Savaşımızda verdiği "**Hattı müdafaa yoktur sathı müdafaa vardır. O sathı bütün vatandır**" Başkomutanlık direktifi, çağının ötesinde çağdaş ve yepyeni bir savunma kavramını ortaya koymuştur. Millî gücün millî hedeflerle uyumu prensibini en geniş anlamda gözetir. Türk Dış politikasına yansımaları ise yine

Atatürk'ün veciz sözlerinde ifadesini bulan “**Yurtta sulh Cihanda sulh**” ilkesidir. Cumhuriyetin temel kurumları özellikle Dışişleri ve Ordu bu ilke ile kavramsal bir bütünlük içinde yapılandırılmıştır. Milli hedeflerin milli güç ile elde edilebilirliği ilkesi her zaman ve her aşamada dikkate alınmıştır. Ulusal güç, öncelikle halkın refahı ve çağdaş medeniyet seviyesine ulaşmak için kullanılmaya çalışılmıştır. Ordumuz ise, Misak-ı Milli içindeki vatan topraklarının savunulmasını esas alan bir doktrinle harbe hazırlanmıştır. Bu konseptin başarısının en somut kanıtı; 2002 yılında bugünkü iktidarın teslim aldığı dimdik ayakta kalabilmiş Cumhuriyetimiz, emekliyor olsa da demokrasimiz ve toprak bütünlüğümüzdür. Ancak 16 yılda “**Yurtta sulh Cihanda sulh**” ilkesinin terk ederseniz, taban tabana zıt bir yaklaşımla “**Stratejik derinliğin**” ulaştığı coğrafyalarda yeni hedeflere yelken açmaya kalkarsanız işte bugünkü sorunları başınıza sararlar. Yeni maceralara değil akli selime ihtiyaç var. Milli hedefler ulusal güç ile elde edilebilir olmalı, yapısal değişiminde de dikkate alınmalıdır.

SON YILLARDA DIŞ POLİTİKAMIZ SÖYLEMLERLE SINIRLI

Amuran: Son dönemlerde dış politikamızda nasıl bir süreç yaşanıyor?

Er: Son yıllarda dış politika söylemlerle sınırlı. Üstelik vatan savunmasına göre eğitilen ve teşkilatlanmış bir Ordu ile bölgesel ve hatta küresel yeni stratejik hedeflere bayrak açılıyor. Ortaya konan bu yüksek hedefler(!) komşularımızın Türkiye'ye karşı en hafifinden gardını almalarına neden olduğu gibi karşılıklı güven dibe vurdu. Bizim düşmanlara değil dostluklara ihtiyacımız var. Başbakanımız ilk göreve geldiğinde benzer bir şeyler söyledi ama uygulamalar eski tas eski hamam! Şimdi her şey 2019 seçim hedeflerine göre düzenleniyor maalesef.

Amuran: Suriye'de gerçekleştirdiğimiz operasyonlara dönersek, yetkililer Afrin operasyonunun Mayıs ayında biteceğini söylüyorlar. Ancak Türk ordusu sivillere zarar vermemek için çok dikkatli. Deneyimli bir komutan olarak Afrin'de bundan sonraki olası zorluklar neler?

Er: Afrin harekâtının siyasi hedefi nedir bilmezsek harekâtı anlayamayız. O halde Gnkur. Bşk.lığının “**Zeytin Dalı Harekâtı**” basın açıklamasını iyi okumalıyız. Buna göre; Harekâtın hedefi Afrin şehri mi? Hayır; “**Suriye'nin kuzeybatısında Afrin bölgesi**”. Maksat; “**bölgede güvenlik ve istikrarı sağlamak**”, İlk günden beri neyi tartışıyoruz. Afrin'e girilsin mi girilmesin mi? Bırakın eğer “**bölgede güvenlik ve istikrar**” için Afrin şehrine girmek kaçınılmazsa bütün risklerine rağmen Mehmetçik tereddütsüz girer ve temizler. Bundan kimsenin tereddütü olmasın. Ancak “**bölgede güvenlik ve istikrarı sağlamak**” görevini daha az zayıflatma gerçekleştirmek mümkünse neden bu seçenekler düşünülmesin.

Harekât hızlı mı yavaş mı? Nedir acelemiz? Hayatını ortaya koyan Mehmetçik de herkesten önce işini bitirmek ister, ancak çok yoğun bir tahkimat var, sivil halkın zarar görmemesi de göz ardı edilemeyecek sorun. Tahkimat nasıl hazırlandı görmedik mi? Gördüysek kış ortasında neden harekâta başladık. Fırat Kalkanı harekâtı 7 ay 5 gün sürdü. Suriye sınırının yaklaşık 100 Km.lik bölümünün IŞİD tarafından kontrol edilmesini engellemek Türkiye'nin hedeflerden biriydi; Engelledi. Ancak PKK/YPG'nin sözde Kobane ile Afrin kantonlarını birleştirerek Türkiye'yi güneyden kuşatma tehdidini ortadan kaldıracı mı? Hayır. PKK/YPG'nin hem Menbiç hem de Afrin'de güçlerini tahkim etmesine müsaade etmemek gerekirdi; Türkiye bunu başarabildi mi? Hayır. Afrin harekâtında bugüne kadar ortaya çıkan hazırlanmış mevziler ve tahkimat bunun en somut kanıtı.

Bu harekatta mevsim başlı başına en büyük zorluk. Türkiye Afrin'e hızla tırmanan gerginliğin sonunda mı girmek zorunda kaldı? Ya da PKK/YPG tehdidi yeni mi ortaya çıktı. Hayır? O halde neden kış ortasında Zeytin Dalı harekâtını başlattık?

TSK mı hazır değil mi yoksa iktidar mı? Harekât için iklim ve bitki örtüsü ile arazi için en ideal koşullar Fırat Kalkanında olduğu gibi Ağustos-Eylül aylarıdır. Ocak sonu başlatıldı; bütün zorluklarına rağmen Mayıs'a kadar sonlanmasını bekliyorum. Ancak AKP'nin Referandumda El-bab harekâtından güç devşirdiğini unutmayalım; 17 Şubat'ta Anayasa değişikliği yapıldı, 24 Şubat'ta Fırat Kalkanı bitti, Nisan'da da Referandum yapıldı. Bu nedenle harekâtın kış ortasında başlatılması ile bir baskın seçim hazırlığı arasında bağlantı kurmak münafıklık olmasa gerek.

ŞEHİR MUHAREBELERİ AYLARCA SÜREBİLİR

Amuran: Türkiye kendi sınırlarına paralel bir Kürt koridorunu kurdurtmamakta kararlı. Afrin'den sonra sıra Membiç ve Fırat'ın doğusu denilmiştir. Membiç ve Fırat'ın doğusu güvenlik altına alınamazsa Afrin hareketinin bir anlamı kalır mı? Ancak orada da ABD'nin kendi güçleri var.

Er: Türkiye haklı olarak Irak kuzeyinden başlayan Irak Kürt Bölgesel Yönetiminden (IKBY) başlayarak Akdeniz'e ulaşacak bir Kürt koridorunu hem toprak bütünlüğüne hem de güvenliğine tehdit görüyor. Türkiye'nin Fırat'ın doğusundaki güvenliğine yönelik PKK/YPG terör örgütleri tehdidini temizlemek şeklinde formüle edilebilecek siyasi hedefini Afrin'e girerek gerçekleştirebileceğinden emin değilim. Membiç'te PKK/YPG varlığı olduğu sürece Fırat doğusundan Türkiye'ye güvenlik tehdidi sorunu devam eder. Üstelik şehir muharebeleri aylarca sürebilir. Afrin'nin güneydoğusu ile Membiç arasındaki koridor Suriye rejim güçlerinin kontrolünde kaldığı sürece Afrin'deki muharebelerin emniyeti de risk altında olacaktır. İşte bu yüzden Afrin'de meskûn mahal muharebelerinin askeri gerekçeleri ikna edici değil. Zeytin Dalı harekâtında askerî açıdan elde edilen somut bir başarı var. İşte bu noktada elde edilen başarıdan istifade ile Membiç'e süratle el atılarak, Türkiye'nin Fırat doğusundaki siyasi hedefini gerçekleştirecek askeri hedefler ele geçirilmelidir. Afrin ile Membiç arasındaki koridorda kesintisiz kontrol sağlanabilirse şehir merkezlerindeki direniş kendiliğinden kırılabilir ya da masada Amerika da ikna edilebilir. Ancak Afrin'de meskûn mahal muharebeleri; hareketin momentumunu yavaşlatır, kazanılmış başarıyı tehlikeye atabilir. PKK/YPG'nin Afrin'de, her santimetre karesinde tahkimat ve hazırlık yaptığı kesin sonuç muharebe bölgesinde TSK'nin muharebeyi kabul etmesi askerî açıdan inisiyatifli PKK/YPG'ye kaptırmak riskini beraberinde getirir. Asıl hedef olan Membiç'e yönelik harekâtı en az üç dört ay öteler.

Üstelik kaçınılmaz sivil kayıplar ve şehirdeki tahribatın sorumluluğu katlanarak Türkiye'ye yüklenebilir. Dünya kamuoyunca Zeytin Dalı Harekâtının işgal harekâtı olarak algılanmasına yol açabilir. Başta Almanya ve Fransa olmak üzere Avrupa ülkelerinin de ilgi ve etki alanlarında Türkiye'nin söz sahibi olmasını istemeyecekleri, ABD, Rusya ve İran, hatta Çin'in sessiz kalmayacakları aşikâr. NATO ve Avrupa ülkelerinden gelen, göreceli anlayışlı açıklamalarda rüzgâr tersine dönebilir. Avrupa Parlamentosu (AP) kararları bağlayıcılığı olmasa da Türkiye'den Afrin'den askerlerini çekmeye çağırın kararını ciddiye almak gerekir. Üstelik Afrin'de hareketin uzaması, Suriye'de cephenin genişlemesi Türkiye ile hesabı olan ülkeleri cesaretlendirebilir. Ege'den Doğu Akdeniz'e ve hatta Ermenistan'a kadar dış tehditler farklı cephelerden Türkiye'yi sıkıştırabilir, ulusal güvenlik ve beka sorunu derinleşebilir.

Sivil kayıpların domino etkisi ile içeride terör ve toplumsal huzursuzluk tırmanabilir, politik yansımaları işin cabası...

Bütün bunları üst üste koyunca Afrin ısrarını sorgulamak anamızın ak sütü kadar hakkımız olsa gerek! Eğer iktidar, kamuoyu önünde Münbiç için ABD'ye esip gürlerken Afrin zaferinin rüzgârı ile baskın seçime gitme planı varsa; işte burada durup düşünmek gerekir. Bakın yine aynı yere geldik, "**Zeytin Dalı Harekâtı**" ile "**Baskın Seçim**" ne alaka ki, denebilir.

Ama askerî harekâta başlangıç tarihi yani "**G**" günü, kuvvet ve silah sistemleri kadar önemlidir. Çünkü harekâta en kritik safha ilk günlerdir. Arazi ve hava şartlarının olumsuz etkilerinin en az olduğu mevsim ve hava koşulları seçilir. Ancak Zeytin Dalı Harekâtı arazi ve meteorolojik şartlar bakımından en riskli mevsimde kış ortasında başlamışsa, harp prensipleri bakımından tek açıklaması olabilir; Baskın. Bence bu "**Baskın**" bir başka baskın! bir taşla iki kuş vurmak da var işin içinde. Nasıl mı? Zeytin Dalı harekâtı gerçekten de Mayıs'ta başarı ile sonlanabilir. Mehmetçik'in Mayıs'ta kazanacağı, "**Zeytin Dalı Zaferi**" etrafında halk kenetlenirken; ekonomiymiş, eğitimmiş, işsizlikmiş kimin umurunda! Birinci kuş torbada.

İkinci kuş! şapkadan mı çıkacak? Hayır, ama "**Seçim ittifakı**" çalışmalarından çıkabilir. Zeytin Dalı Harekâtı ile eş zamanlı olarak aniden seçim uyum yasalarında vites yükseltildi. Yasal düzenlemeler de jet hızı ile sonuçlanacak gibi görünüyor.

O halde Sayın Cumhurbaşkanının dördüncü sene-i devriyesini takip eden pazar günü mü olur bilemeyiz ama bakarsınız

29 Ekim 2018'de 3. Havaalanının açılışını takip eden 04 Kasım 2018'de "baskın seçim" neden "ikinci kuş" olmasın?

Amuran: İran da Suriye'deki savaşın önemli bir tarafı. Esat rejiminin ayakta kalması için sahada askeri faaliyet gösteriyor. ABD, İsrail'le yürüttüğü stratejik işbirliği ile İran'ın Ortadoğu'da önemli bir tehdit olarak algılanmasını da sağlıyor. Ancak bizim çıkarlarımız İran'la dostluğumuzun pekişmesi. Bu konuda neler diyebilirsiniz?

Er: İran Ortadoğu'da çok yönlü ve gerçekçi politikalar izleyen bir ülke. İran ve İsrail'e kategorik olarak düşman ülkeler diyebiliriz. Ama ABD'nin İran'ı haydut ülke statüsünde değerlendirmesinin nedeni sadece İsrail değil, İran'ın hem nükleer tehdit kapasitesi hem de Çin'in bölgede İran ile yakınlaşmasıdır. ABD için Çin'in Ortadoğu'da enerji kaynaklarına erişebilme olanaklarının sınırlanması hayati önemi haiz. İran'ın da Suriye desteği mezhepsel yakınlık veya ideolojik değil aynı zamanda enerji pazarlarına güvenli alternatif yol arayışı olduğunu değerlendiriyorum. Sonunda Körfez ülkelerinden çıkan petrolün Dünyaya açılması bakımından Hürmüz Boğazı düğüm noktası; Körfez bölgesindeki enerji kaynaklarına bağımlı olan Çin'in enerji güvenliği için de hayati önemi haiz. Bu nedenle ABD'nin Çin'in çevrelenmesi stratejisi kapsamında İran hedefte. Üstelik İran, Yemen de ABD'nin karşı cephesinde yer alıyor. Yemen de enerji güvenliği açısından Aden Körfezini ve Kızıl Denizin girişini kontrol eden stratejik bir konuma sahip. Askeri darbe ile İran tarafından desteklenen mezhep bakımından da İran'la yakın olan Zeydi Şii Husilerin kontrolüne geçtiği günden beri Suudi öncülüğünde Arap koalisyonu ile savaş halinde. Yine burada Çin karşımıza çıkıyor. Çünkü Çin, Yemen'in karşı kıyısındaki Cibuti'de tarihinin ilk deniz aşırı deniz üssünü hizmete aldı. Bu arada Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Sevakin Adası ile ilgili çıkışını da unutmamalıyım. Trump tarafından Türkiye'nin ABD'ye karşı Rusya, İran ve Çin ile ortak stratejik adımı olarak görülme olasılığı göz ardı edilmemelidir. Üstelik Sevakin adası Suudi Arabistan Veliht Prensi Muhammed bin Selman bin Abdülaziz el Suud'un 500 milyar dolarlık 'NEOM' adlı projesini de kontrol edebilecek bir konumda. Özetle İran'ın işi zor, Rusya ile yakınlığı hem de ABD kontrolündeki Sünni blokun karşısında yer alması nedeniyle de kaçınılmaz hedef; İsrail'in güvenliği de işin cabası...

Amuran: Bu çerçevede sorumu yineliyorum. Türkiye ne yapmalı?

Er: Türkiye sadece İran değil, bölge ülkelerinin kendi aralarında sorunlarını çözeceği bölgesel bir mekanizma geliştirmelidir. İran, Irak, Suriye, Ürdün, İsrail ve Lübnan ile Suriyeli mültecilerin yoğun olduğu ülkelerinin katılımcı olacağı, ABD, Rusya ve AB ile Çin, Katar ve Suudi Arabistan gibi ülkelerin katalizör görevi üstleneceği yeni bir inisiyatif geliştirmelidir. Türkiye, Rusya, Amerika ve İran'ı Suriye'nin egemenlik ve toprak bütünlüğünü konusunda samimiyet testi ile karşı karşıya bırakmalıdır. Kendi pozisyonunda ise şüpheli bir veçhe bırakmamalıdır. İlk fırsatta kendi toprağı olan Süleyman Şah Türbesi yerine taşınmalı ve burası için geçici güvenlik koridoru tesis etmelidir.

Suriye'nin tamamında merkezi hükümet güçleri güvenlik ve egemenliği tesis edilinceye kadar TSK, Afrin'den El-Bab ve kontrol altına aldığı bölgelerde kalabilir.

Türkiye El-Bab ve Afrin'in Suriye rejimine kuvvet tasarrufu sağlandığını, İbilib'teki IŞID kalıntılarının zaman içinde veya kuvvet yolu imhası sürerken ABD'nin de Menbic'i, Rakka ve Deyrazür'ü Suriye güçlerine devretmesini istemelidir.

Fırat Batısında güvenlik tesis edilmesine bağlı olarak Türkiye'deki Suriyeliler güvenli bölgelere yerleştirilirken, yine Fırat'ın doğusunda Türkiye, ABD ve Rusya'nın ortaklaşa bölgede huzur ve güvenliğin yeniden inşasını öngören bir BM barışın inşası ve istikrar harekâtını masaya koymalıdır.

Türkiye, hem iç güvenlik hem de çevre ülkelerde Irak'ta, Ermenistan ve Ukrayna'da Karadeniz'de, Ege ve Trakya bölgesinde gelişebilecek daha kritik durumlar için ve topyekûn savunma için TSK'nin gerekli olabileceğini unutmamalı. Ermenistan ve GKRY kıpırdanmaya başladı bile. Bu nedenle Suriye'de daha fazla askeri güçle angaje olmaktan kaçınılmalıdır. Afrin ve Menbic Türkiye için içinden çıkılmaz bir tuzağa dönüşebilir.

Amuran: Ayrıntılı ve aydınlatıcı bilgiler verdiniz. Çok teşekkürler..

Er: Ben teşekkür ederim.

Nurzen Amuran

Odatv.com

Nurzen Amuran

Diğer Yazıları

Türkiye bunu ödemek zorunda kalacak

05.12.2021

Merkez Bankası bu talimata uymasaydı...

28.11.2021

Egemen Bağış'ın Büyükelçi tayin edildiği kurum, nasıl adil olmaktan söz edebilir

21.11.2021

Kumpas davaları olmasaydı FETÖ 15 Temmuz'a cesaret edebilir miydi

14.11.2021

Erdoğan'ı destekleyerek koltuklarını koruma derdine düştüler

07.11.2021

Artık "vakıf" dendiğinde akıllara kara para geliyor

31.10.2021

Tüm Yazıları

Popüler Yazılar

Müyesser Yıldız

TESUD Başkanına neler soruldu?

30.06.2021

Dr. Hüseyin Nazlıkul, M.D. PhD.

Hastalıklara karşı direnç nasıl artırılır

03.10.2021

Salih Seçkin Sevinç

Pandemi bahaneleri oldu... Restoranlar bizi ya...

03.10.2021

Rafael Sadi

O kritik ziyaretin arka planı

03.10.2021

Yusuf Yavuz

Yeni plan devrede

17.06.2021

Soner Yalçın

Tehdit etmeyin

18.06.2021

Soner Yalçın

Tunus'un foncuları

28.07.2021

Soner Yalçın

Erdoğan'ın öfkesinin sebebi

26.10.2021

Sami Menteş

Milli Eğitim Bakanı yalan söylüyor

25.06.2021

Soner Yalçın

Ata'nın çocukları: 68 Kuşağı

30.06.2021

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

ANA SAYFA

YAZARLAR

VIDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

